

Київський університет імені Бориса Грінченка
Благодійний фонд сприяння розвитку освіти імені Бориса Грінченка

Магістерські дослідження

Тематичний огляд та анотації
кваліфікаційних робіт
за ОКР «магістр»
2015 р.

УДК 001.891:378
ББК 72я46
М12

Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 4 від 23 квітня 2015 року)

За загальною редакцією
Огнев'юка В.О., доктора філософських наук,
професора, академіка НАПН України

Редколегія:

В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа,
А.Л. Стеблецький, Г.В. Беленька,
С.І. Редько, М.В. Терещенко, Т.В. Зінська

Магістерські дослідження: тематичний огляд та анотації кваліфікаційних робіт за ОКР «магістр» 2015 р. / за заг. ред. Огнев'юка В.О.; ред. кол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа, А.Л. Стеблецький, Г.В. Беленька [та ін.]. — К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. — 412 с.

УДК 001.891:378
ББК 72я46

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015

ВСТУПНЕ СЛОВО

Шановні магістранти!

Пропонуємо четвертий випуск збірника наукових праць «Магістерські дослідження», в якому презентовано стислий виклад кваліфікаційних робіт магістрантів Університету — випускників 2015 року.

Написання магістерської роботи — найважливіший етап підготовки конкурентоспроможних відповідальних та мобільних дослідників, ефективна форма перевірки якості їхніх знань, наукової кваліфікації, уміння здійснювати науковий пошук, а також творчої та практичної підготовленості до розв'язання професійних завдань інноваційного характеру. Для більшості магістрантів ця робота є першим самостійним науковим дослідженням, яка виконується на завершальному етапі навчання. Приємно, що з кожним роком наукові доробки майбутніх магістрів стають більш ґрунтовними та змістовними.

Згідно з «Планом переходу до навчання, заснованим на дослідженнях», що реалізується в нашому Університеті, магістерські роботи корелюються з напрямками науково-дослідної діяльності кафедр і зорієнтовані на розв'язання освітніх, соціально-гуманітарних проблем відповідно до потреб сучасного суспільства. Аналіз матеріалів, поданих у збірнику, свідчить, що магістранти все частіше спираються на джерела, які входять до наукометричних баз даних, внутрішніх електронних інформаційних ресурсів Університету (електронних каталогів, репозиторіїв, електронних навчальних курсів).

Магістерські дослідження сприяють розвитку наукового та критичного мислення майбутніх магістрів щодо продукування нових ідей, формуванню молодих науковців, здатних до інновацій, активної дослідницької діяльності. Сподіваємося, що збірник наукових робіт «Магістерські дослідження» стане не тільки першою спробою апробації результатів досліджень, а ще й впевненим кроком до нових наукових перемог!

Л.Л. Хоружа,
проректор з наукової роботи Київського університету
імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор

ЗМІСТ

Спеціальність «Дошкільна освіта»

<i>Аврамова Ю.</i> Формування доброзичливих стосунків у дітей старшого дошкільного віку засобами дитячої літератури	122
<i>Іарус К.</i> Сенсорно-пізнавальний розвиток дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичних ігор і вправ	124
<i>Диренко Ю.</i> Становлення фахової підготовки вихователів у м. Києві (кінець XIX — початок XX ст.)	126
<i>Жукова О.</i> Педагогічні умови формування іміджу майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів	128
<i>Зозуля Г.</i> Психолого-педагогічні умови оптимізації емоційного розвитку дітей із неповних сімей	130
<i>Кроток Т.</i> Формування основ екологічної компетентності у дітей 6-го року життя засобами мистецтва театру	132
<i>Кузавка І.</i> Підготовка майбутніх вихователів до проектування комп'ютерних дидактичних ігор і вправ для дошкільників	135
<i>Малишева О.</i> Духовність батьків як чинник морального розвитку дітей дошкільного віку	137
<i>Петрикова А.</i> Формування позитивного ставлення до навчання в школі у дітей старшого дошкільного віку	139
<i>Петрикова Т.</i> Співпраця дошкільних навчальних закладів з сім'єю з формування основ економічної культури дітей старшого дошкільного віку	141
<i>Степаненко М.</i> Формування еколого-природничої компетенції дітей середнього дошкільного віку засобом мультиплікації	143
<i>Ткач М.</i> Підготовка майбутніх вихователів до формування мовленнєвої компетенції дітей дошкільного віку засобами мультимедіа	145
<i>Фараон О.</i> Психологічні особливості уваги у дітей старшого дошкільного віку	147

Спеціальність «Початкова освіта»

<i>Алоста О.</i> Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до діагностування початково-пізнавальної діяльності учнів другого класу	149
--	-----

<i>Бобровник Ю.</i> Ситуативні вправи як засіб формування діалогічних умінь учнів другого класу	151
<i>Вовк Ю.</i> Формування у майбутніх учителів початкової школи ціннісного ставлення до професії	153
<i>Грабовська П.</i> Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до проектної діяльності	155
<i>Гребенкіна А.</i> Формування культури мовленнєвого спілкування майбутнього вчителя початкової школи засобами ситуативних вправ	156
<i>Дениско С.</i> Формування у майбутніх учителів початкової школи інтересу до навчання засобами ігор-стратегій	159
<i>Задорожна А.</i> Формування готовності майбутнього вчителя до використання здоров'язбережувальних технологій у початковій школі	162
<i>Козлітін Д.</i> Формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до використання інформаційних технологій на уроках математики	164
<i>Колеснікова А.</i> Формування мовнокомунікативних умінь майбутніх учителів початкової школи засобами мовленнєвих вправ	166
<i>Лавриненко Д.</i> Формування готовності майбутнього вчителя до оптимізації процесу виховання здорового способу життя молодших школярів	169
<i>Лаптішчук І.</i> Формування готовності майбутнього вчителя до застосування мультимедійних засобів навчання в початковій школі	171
<i>Мельнікова А.</i> Формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до оздоровчої діяльності в групі продовженого дня	173
<i>Пегурця В.</i> Робота над порівнянням авторської казки і її фольклорних джерел на уроках літературного читання	175
<i>Пасічник Н.</i> Формування творчих здібностей учнів другого класу на уроках позакласного читання	178
<i>Снитко К.</i> Формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до використання інтерактивних педагогічних технологій	180
<i>Ткаченко Н.</i> Розвиток техніки мовлення в майбутнього вчителя початкової школи засобом гуманітарних дисциплін	182
<i>Чевчевик І.</i> Підготовка майбутніх учителів початкових класів до проектування позаурочної виховної діяльності	184
<i>Черепанська Н.</i> Робота над порівнянням байки і її фольклорних джерел на уроках літературного читання	186
<i>Чернецька Л.</i> Формування стилістичних умінь майбутнього вчителя початкової школи засобами мовно-мовленнєвих вправ	188

Черепанська Наталія, магістрант спеціальності «Початкова освіта» Педагогічного інституту

Науковий керівник: **Науменко Віра Орестівна**, професор кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту, кандидат педагогічних наук, доцент

РОБОТА НАД ПОРІВНЯННЯМ БАЙКИ І ЇЇ ФОЛЬКЛОРНИХ ДЖЕРЕЛ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ

Актуальність роботи з авторською байкою в поєднанні з її фольклорними джерелами на уроках літературного читання зумовлюється важливістю цього жанру, яка навчає дитину розрізняти зло, формує в починаючого читача своє ставлення до світу і його розуміння. Байка важлива як засіб пізнання життєвих відносин, характеру людини.

Серед національних духовних цінностей можна виокремити яскравий та унікальний феномен — фольклор. Це — своєрідна художньо-філософська система, що відтворює характер зв'язків етносу з навколишнім світом на різних етапах його історичного розвитку. Він є найважливішою опорою національної самосвідомості, засобом національного виховання й соціалізації людини в народній культурі. Важливість пізнання фольклору для сучасної людини, і особливо дитини, полягає у ціннісному ядрі національної культури, бо саме у художніх образах, у системі мови, в жанровій визначеності явищ фольклору поєдналися та втілилися духовні засади життя, морально-естетичний кодекс, продуктивний досвід обрядової діяльності, пов'язаної з працею, родинним побутом народу. В цьому є великий потенціал фольклору, відмова від якого руйнує і культуру, і суспільство, і особистість.

На основі досліджень стверджується, що авторська байка здебільшого має витoki з далекого минулого і найчастіше із фольклорних джерел. Байки, як і казки, входять у наше життя ще в ранньому віці, задовго до того, як ми вперше переступимо поріг школи. І чим раніше дитина відкриє для себе чарівний світ казок (а байку вона в цей час сприймає як казку), тим багатшою вона зростатиме, впевненіше й могутніше розкриватиметься її талант, поглиблюватиметься пізнання навколишнього світу, збагачуватиметься пам'ять, повноцінним стане її суспільне буття. Вона стане щедрішою в житті й на добро, і на правду, і на красу.

Первісна байка була видом усної народної творчості. Вона переходила з уст в уста, змінювалась, удосконалювалась, як і кожний вид фольклору. Уже у VIII–VII ст. до н. е. жила певна байкарська традиція в грецькій літературі. Байку зустрічаємо в літературних творах окремих письменників, щоправда, спочатку не як самостійний твір, а як майстерно вплетену розповідь в основну канву твору.

Свій довгий шлях розвитку пройшла українська байка. Вона тісно пов'язана з прислів'ями і приказками, які народжувались, відштовхуючись від влучного висловлювання народного творця, або самі ставали джерелом, з якого виростала байка.

Як і казка, байка захоплює мальовничим зображенням дійових осіб, зокрема тварин, птахів, риб. У дітей особливе ставлення до них: вони їх люблять у житті, а тому з цікавістю слухають розповіді про них.

Методика роботи в початковій школі над байкою зумовлена її специфікою як виду художнього твору. У літературознавстві визначені жанрові особливості байки: наявність моралі та алегорії. У байках часто діючими особами є тварини, але ця ознака не є обов'язковою (персонажами байки можуть бути й люди). Також не обов'язковим для байки є віршова форма (наприклад, байки Л.М. Толстого написані прозою).

Однак у наш час всі відомі підходи до вивчення байок у початковій школі не виправдують себе. Потрібна методика формування в учнів початкової школи умінь вдивлятися в створені байкарем персонажі й картини байкарського світу, пізнавати цей світ, запам'ятовувати образи й картини, вловлювати типові для нього ситуації й стосунки персонажів та «привласнювати» все це як життєвий досвід, особливо необхідний дітям у нових соціальних умовах.

Все це підтверджує актуальність вибраної теми дослідження «Методика роботи з авторською байкою в поєднанні з її народними джерелами на уроках літературного читання».

Мета дослідження полягає у визначенні, науковому обґрунтуванні та дослідженні ефективності методики роботи з авторською байкою в поєднанні з її фольклорними джерелами на уроках літературного читання.

Досягнення поставленої мети зумовили розв'язання таких **завдань дослідження**:

- вивчити стан розробленості проблеми дослідження у педагогічній теорії і практиці;
- уточнити сутність та зміст понять «авторська байка», «фольклорні джерела»; «літературне читання»;
- визначити критерії та рівні розуміння авторської байки учнями 3 класу (конкретний зміст, алегоричний зміст, мораль);
- дослідити вплив методики роботи з авторською байкою в поєднанні з її фольклорними джерелами на розуміння байки.

Шляхами реалізації мети та завдань цього дослідження є характеристика таких базових понять, як «авторська байка» та «фольклорні джерела», обґрунтування та дослідження ефективності методики роботи з авторською байкою в поєднанні з її фольклорними джерелами на уроках літературного читання; визначення авторських джерел до байок, які вивчаються в початковій школі, розробка методичних матеріалів для роботи з авторською байкою в поєднанні із фольклорними джерелами на уроках літературного читання.

Ключові слова: авторська байка, фольклорні джерела, літературне читання, аналіз авторської байки в поєднанні з фольклорними джерелами, розуміння байки і її народних джерел.

ЗМІСТ

Наукове видання

Вступне слово

3

Гуманітарний інститут

4

Педагогічний інститут

120

Інститут суспільства

192

Інститут людини

296

Інститут мистецтв

345

МАГІСТЕРСЬКІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Тематичний огляд та анотації
кваліфікаційних робіт за ОКР «магістр»
2015 р.

За подані матеріали відповідають автори.

Видання підготовлене до друку в НМЦ видавничої діяльності
Київського університету імені Бориса Грінченка

Завідувач НМЦ видавничої діяльності *М.М. Прядко*
Відповідальна за випуск *А.М. Даниленко*
Над виданням працювали: *Л.В. Потравка, Н.І. Гетьман,*
О.А. Марюхненко, Т.В. Нестерова, Н.І. Погорелова

Поліграфічна група: *А.А. Богадельна, Д.Я. Ярошенко, О.М. Діст,*
Г.О. Бочарник, В.В. Василенко

Підписано до друку 19.05.2015 р. Формат 60x84/16.
Ум. друк. арк. 28,12. Обл.-вид. арк. 23,95. Наклад 350 пр. Зам. № 5-069.

Київський університет імені Бориса Грінченка,
вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
Серія ДК № 4013 від 17.03.2011 р.

Попередження! Згідно із Законом України «Про авторське право і суміжні права» жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена на будь-яких носіях, розміщена в мережі Інтернет без письмового дозволу Київського університету імені Бориса Грінченка й авторів. Порушення закону призводить до адміністративної, кримінальної відповідальності.

КУБАНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ имени БОРИСА ЕЛЬЦИНА

www.kubg.edu.ua